

Rapport

Datum: 5 januari 2010

Rapportnummer: 2010/001

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat Rijkswaterstaat Corporate Dienst van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, de aansprakelijkheid heeft afgewezen voor de schade die hij op 8 januari 2009 heeft geleden op het traject Almere-Emmeloord (ter hoogte van de A 6, hectometerpaal 47.8 Li). Mede gelet op het feit dat RWS niet heeft gewaarschuwd voor het slechte wegdek en geen snelheidsbeperkingen heeft ingesteld op dit traject.

Beoordeling

Algemeen

I. Bevindingen

1. Per brief van 13 januari 2009 stelde verzoeker Rijkswaterstaat aansprakelijk voor de schade aan zijn auto. Verzoeker gaf daarbij aan dat hij op 8 januari 2009 om 8.30 uur 's morgens schade aan zijn autoruit had opgelopen door steenslag in verband met het slechte wegdek op het traject A 6 Almere-Emmeloord, ter hoogte van hectometerpaal 47.8 links (*aangezien verzoeker op weg was naar Emmeloord heeft verzoeker waarschijnlijk bedoeld hectometerpaal 47.8 rechts*). Hierdoor ontstond schade aan zijn auto ten bedrage van € 800.
2. Bij brief van 2 februari 2009 wees de minister van Verkeer en Waterstaat de aansprakelijkheid voor de geleden schade af. De minister stelde dat Rijkswaterstaat bijdraagt aan het schoonhouden van de rijkswegen, doch binnen de grenzen van de op hem rustende zorgplicht. Aan deze zorgplicht wordt invulling gegeven door de rijkswegen periodiek te inspecteren. Zaken die niet op het wegdek thuishoren en of gevaar vormen voor het verkeer zullen daarbij worden verwijderd. Deze plicht gaat echter niet zover dat de rijkswegen op elk moment van de dag vrij dienen te worden gehouden van vuil en/of objecten. De schade aan het voertuig van verzoeker was inherent aan het gebruik van de weg, men kon dit overal verwachten. Gelet hierop zag de minister van Verkeer en Waterstaat geen aanleiding om aan te nemen dat zijn dienst nalatig of verwijtbaar had gehandeld.
3. Verzoeker reageerde vervolgens schriftelijk op 12 februari 2009 richting Rijkswaterstaat en gaf hierbij aan dat hij het niet eens was met de afwijzing van zijn schadeclaim. Bij zijn brief voegde hij een getuigenverklaring. Hierin stond onder meer dat er ter hoogte van de Hollandse Brug steentjes tegen de voorruit vlogen en dat uit de offerte van Carglass ook bleek dat de schade aan verzoekers voertuig te wijten was aan steenslag door vorst.
4. Op 24 februari 2009 deelde verzoeker aan een medewerker van Bureau Nationale ombudsman mee dat Rijkswaterstaat telefonisch aan hem had meegedeeld dat het traject waarop verzoeker op 8 januari 2009 reed, niet onder de zogenaamde crisisdekking viel.

Wel nam Rijkswaterstaat zijn verzoek tot herziening van de beslissing tot afwijzing van de schadeclaim opnieuw in behandeling.

5. Op 27 februari 2009 stuurde de schadebehandelaar van Rijkswaterstaat een e-mailbericht aan verzoeker. Hierin stond dat Rijkswaterstaat uitgebreid informatie uit het district had ontvangen en dat er inderdaad weggedeelten waren die in minder goede staat verkeerden, maar dat het wegdek van het weggedeelte waar verzoeker schade had geleden, zich niet in slechte staat bevond. Er was daarom geen noodzaak om te waarschuwen voor slecht wegdek op de locatie. Op grond daarvan bleef Rijkswaterstaat bij het eerder ingenomen standpunt en kon er helaas geen vergoeding in het vooruitzicht worden gesteld.

6. In reactie op de klachtopening en een aantal vragen van de Nationale ombudsman reageerde de minister van Verkeer en Waterstaat bij brieven van 26 mei en 21 augustus 2009.

De minister van Verkeer en Waterstaat gaf daarbij onder meer aan dat de hoofdrijbaan van het traject Almere-Emmeloord rechts is en niet links, zoals verzoeker aangaf in zijn schadeclaim. Gebleken was dat er zowel links als rechts bij de hectometerpaal 47.8 geen vorstschade is geweest. De vorstschade op het betreffende traject begon bij hectometerpaal 42.2 links en eindigde bij hectometerpaal 45.5 links. Op dit traject was al in mei 2008 een bord geplaatst met daarop de tekst "Let op: opspattend gesteente". Dit vanwege de slijpwerkzaamheden die er ter plaatse waren geweest en die eventueel voor opspattende stenen zouden kunnen zorgen. Door het district waren geen snelheidsbeperkende maatregelen ingesteld.

Verder gaf de minister aan dat de schadeclaims van weggebruikers, die aan het begin van 2009 steenslagschade hadden opgelopen op het voornoemde traject, waren beoordeeld op grond van artikel 6:174 BW (zie Achtergrond). Hoewel Rijkswaterstaat bij de beoordeling van de claims bewijstechnisch gezien een iets minder strikte houding had aangenomen (en er daarom in meer gevallen schades waren vergoed dan normaal), moesten de weggebruikers nog steeds aannemelijk maken dat zij op genoemde datum en op genoemde locatie schade hadden opgelopen.

Op basis van de voorhanden zijnde informatie, namelijk de schouwrapporten en de informatie die al bekend was over de slechtere weggedeelten, bleek niet dat op de door verzoeker opgegeven schadelocatie sprake was van een gebrek aan de weg, aldus de minister van Verkeer en Waterstaat.

7. De Nationale ombudsman vroeg op respectievelijk 22 juni, 25 augustus en op 26 oktober 2009 aan verzoeker om te reageren op de stelling van de minister van Verkeer en Waterstaat dat de hoofdrijbaan van het traject Almere-Emmeloord rechts is en niet links, zoals verzoeker aangaf in zijn schadeclaim. Verzoeker reageerde niet meer op de

vraag waar hij exact schade had opgelopen.

II. Beoordeling

8. Verzoeker klaagt erover dat Rijkswaterstaat de aansprakelijkheid heeft afgewezen voor de (vorst)schade die hij op 8 januari 2009 heeft geleden door steenslag op het traject Almere-Emmeloord. Temeer omdat Rijkswaterstaat niet had gewaarschuwd voor het slechte wegdek en geen snelheidsbeperkingen had ingesteld op het traject.

9. Het redelijkheidvereiste houdt in dat overheidsinstanties de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Wat betreft de gehoudenheid tot schadevergoeding brengt het redelijkheidvereiste mee dat de overheidsinstantie mag weigeren om financiële aansprakelijkheid voor ontstane schade te aanvaarden als het in redelijkheid het standpunt kan innemen niet verplicht te zijn tot vergoeding van de door de burger opgegeven schade. In dat geval kan de overheidsinstantie het aan de burger overlaten om vragen over de onrechtmatigheid van het handelen of over de overige voorwaarden om de schadeclaim toe te wijzen aan het oordeel van de burgerlijke rechter te onderwerpen. Dit is slechts anders indien op voorhand duidelijk is dat het standpunt van de overheidsinstantie niet houdbaar is in een civiele procedure. In dat geval is de afwijzing van het verzoek om schadevergoeding in strijd met het redelijkheidvereiste.

10. Op basis van de schouwrappporten (van de wegininspecteurs) en de informatie die reeds bekend was bij Rijkswaterstaat over de slechtere weggedeelten, is niet gebleken dat er sprake was van een gebrek aan de weg op de door verzoeker specifiek opgegeven schadelocatie. Rijkswaterstaat heeft geconstateerd dat er ter hoogte van de A 6, hectometerpaal 47.8. zowel links als rechts geen vorstschade was. Uit het onderzoek is aannemelijk geworden dat Rijkswaterstaat, door de weg regelmatig te schouwen, aan zijn zorgplicht heeft voldaan.

Volgens Rijkswaterstaat was er geen noodzaak om te waarschuwen voor slecht wegdek op de locatie, aangezien het wegdek van het specifieke weggedeelte waar verzoeker schade had geleden, zich niet in slechte staat bevond. Daarom waren er ook geen snelheidsbeperkingen ingesteld.

11. Door tussenkomst van de Nationale ombudsman is er meer duidelijkheid verkregen over de redenen waarom Rijkswaterstaat de schadeclaim van verzoeker heeft afgewezen. Hoewel Rijkswaterstaat in eerste instantie de afwijzing van de door verzoeker ingediende schadeclaim te summier heeft gemotiveerd, kan hieruit niet geconcludeerd worden dat er op de schadelocatie die door verzoeker was opgegeven, sprake was van een gebrek aan de weg.

Daarom moet worden geoordeeld dat in dit geval de gronden en de overwegingen waarop de betwisting van de aansprakelijkheid berust, verdedigbaar zijn. Op voorhand is dus niet duidelijk dat het standpunt van Rijkswaterstaat niet houdbaar is in een civiele procedure. Rijkswaterstaat kon er dus voor kiezen om geen schadevergoeding toe te kennen en het daarmee aan verzoekers initiatief overlaten om zijn aanspraak op schadevergoeding eventueel aan de rechter voor te leggen.

Gelet op het vorenstaande heeft de minister van Verkeer en Waterstaat gehandeld in overeenstemming met het redelijkheidsvereiste. De Nationale ombudsman heeft daarnaast de handelwijze van Rijkswaterstaat getoetst aan de spelregels die hij in de door hem ontwikkelde "Schadevergoedingswijzer" heeft geformuleerd (zie het rapport 2009/135 "Behoorlijk omgaan met schadeclaims"). Ook daaraan getoetst heeft de Nationale ombudsman geen behoorlijkheidsgebreken geconstateerd.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Rijkswaterstaat Corporate Dienst te Utrecht, is niet gegrond.

Onderzoek

Op 12 februari 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer C. te Stekene (België), met een klacht over een gedraging van Rijkswaterstaat te Utrecht.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Verkeer en Waterstaat, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Verkeer en Waterstaat verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen de minister van Verkeer en Waterstaat en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Verzoeker maakte van die gelegenheid geen gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De minister van Verkeer en Waterstaat berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

aansprakelijkheidsstelling van verzoeker aan Rijkswaterstaat van 13 januari 2009;

reactie van Rijkswaterstaat aan verzoeker van 2 februari 2009;

brief van verzoeker aan Rijkswaterstaat van 12 februari 2009;

getuigenverklaring van mevrouw A. van 12 februari 2009;

e-mailbericht van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 12 februari 2009;

e-mailbericht van Rijkswaterstaat Corporate Dienst van 27 februari 2009;

brief van de minister van Verkeer en Waterstaat aan de Nationale ombudsman van 26 mei 2009;

brief van de minister van Verkeer en Waterstaat aan de Nationale ombudsman van 21 augustus 2009;

schouwrappporten van Rijkswaterstaat van 7 en 8 januari 2009;

overzichtskaart van Rijkswaterstaat met daarop de A6 en de Hollandse Brug.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Burgerlijk Wetboek

Artikel 6:174:

"1. De bezitter van een opstal die niet voldoet aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen, en daardoor gevaar voor personen of zaken oplevert, is, wanneer dit gevaar zich verwezenlijkt, aansprakelijk, tenzij aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken indien hij dit gevaar op het tijdstip van het ontstaan ervan zou hebben gekend.

2. Bij erfpacht rust de aansprakelijkheid op de bezitter van het erfpachtsrecht. Bij openbare wegen rust zij op het overheidslichaam dat moet zorgen dat de weg in goede staat verkeert, bij leidingen op de leidingbeheerder, behalve voor zover de leiding zich bevindt in

een gebouw of werk en strekt tot toevoer of afvoer ten behoeve van dat gebouw of werk.

3. Bij ondergrondse werken rust de aansprakelijkheid op degene die op het moment van het bekend worden van de schade het werk in de uitoefening van zijn bedrijf gebruikt.

Indien na het bekend worden van de schade een ander gebruiker wordt, blijft de aansprakelijkheid rusten op degene die ten tijde van dit bekend worden gebruiker was.

Indien de schade is bekend geworden na beëindiging van het gebruik van het ondergrondse werk, rust de aansprakelijkheid op degene die de laatste gebruiker was.

4. Onder opstal in dit artikel worden verstaan gebouwen en werken, die duurzaam met de grond zijn verenigd, hetzij rechtstreeks, hetzij door vereniging met andere gebouwen of werken.

5. Degene die in de openbare registers als eigenaar van de opstal of van de grond staat ingeschreven, wordt vermoed de bezitter van de opstal te zijn.

6. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder openbare weg mede begrepen het weglichaam, alsmede de weguitrusting."